

Oversigt over Hans den Yngres liv og levned (1545-1622)

Melodi: For alle de små blomster

1. I rigtig gamle dage – i renæssancens tid – var hele Ærø Hans den Yngres eje. Han var en driftig mand, og han lagde megen flid for dagen for at bringe jord til veje. Han var en dygtig godsbesidder, og hans alkymi var det at drive landbrug, så det kunne afkast gi'. Og Hans købte jord. Han ville være stor, ja endnu større end han nogensinde kunne bli'. Han var lidt forurettet, men det gav ham energi.

2. Men hvorfor var det vigtigt at få en masse gods, og hvorfor følte Hans sig forurettet? Han ejed' meget mere end noget adelsgods, men han ku' faktisk ikke blive mættet. Ja, sagen var vel enkel nok: han var en kongesøn, men ridderskabet havde aldrig lyttet til hans bøn om hyldning og ed, så hertug Hans blev ved, men lige meget hjalp det. Slesvig-Holstens ridderskab stod fast på sit, om end det så blev Hans den Yngres tab.

3. Men livet skulle leves. Som ung tog Hans af sted,
og han besøgte selv den tyske kejser.
Hans gamle mor derhjemme blev lidt nervøs derved,
det var jo ikke sikkert, den slags rejser
var sundt for Hans den Yngres gode lutherske etik.
Det var nok bedre, hvis han sig en hertuginde fik.
Og sagen tog fart,
hans mor var ganske smart,
så snart var Hans/Elisabeth det nye hertugpar,
og blot et år derefter var de blevet mor og far.

4. Den unge hertuginde blev snart med barn igen,
og fjorten børn kom til i ægteskabet.
Da hun var 35, så sov hun stille ind,
men Hans var kvik og fik erstattet tabet.
Den nye brud var knapt fyldt femten, sad i enkestand,
men blev nu gift med Hans, som selv var blevet enkemand.
Hun tog straks sin tørn
og fødte Hans ni børn,
så Agnes Hedvig havde nok at tage vare på,
mens hertug Hans den Yngre havde andet, han sku' nå.

5. En særlig sag var penge, når døtrene blev gift.
Det kosted' dyrt og hertug Hans ku' ikke
få ridderskabets hjælp til et økonomisk lift,
en "afdelte herre" måtte nemlig ikke
få lov at skrive skatter ud i form af frøkenskat,
så medgift måtte Hans betale, og det blev en sjat.
Da drengene kom
og ville være gom,
så fik de straks et nej fra den erfarne hertug Hans.
Det var for dyrt med koner – set med økonomisk sans.

6. På Ærø/Als var kirken del af det fynske stift,
men øerne var også del af Slesvig,
og dobbeltheden blev altid fastholdt meget stift,
så hertug Hans ku' ikke blive helt fri
for Danmarks konges indirekte magt på Hans'es jord,
og det fik en betydning, som for Hans blev ganske stor.
Han skrev mangt et brev.
Effekten udeblev,
for kongen ville holde fast i sin jurisdiktion,
så der stod Hans den Yngre i en dårlig position.

7. En vigtig sag for hertugens gode landbrugsdrift
var byggeri af hovedgård og slotte.
De fleste er nu borte, men var en stor bedrift,
og alle var i tidens øjne flotte.
På Ærø blev Gudsgave og Graasten til hovedgård,
men først og fremmest var han ophavsmand til Søbygaard.
Det Glücksborgske Slot
var særlig flot og godt.
På Sønderborg var hoffet på hertugeligt niveau,
for byen var hans hovedstad og dér, han ville bo.

8. For Hans som for os andre, så kom en skønne dag,
da hjertet ikke læng're kunne banke.
Så blev han stedt til hvile og lagt i sarkofag¹
med sine hertuginder på hver flanke.
Men inden længe gik der mange rygter, snak og sagn,
og intet var for minde eller ry til nogen gavn.
Nu kaldtes han ond –
om end med nogen grund –
men myten blev langt værre, end han kunne ha' fortjent.
Det var lidt synd for Hans – det ku' de ikke vær' bekendt!

---

¹ Egentlig kiste, men det rimer ikke så godt på dag.